

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Magyarok és szlávok.

Arad, augusztus 24.

A magyaroknak lebergi látogatását és a lengyelek által volt ünnepeztetését a panszlav irányu többi szláv testvérek s ezek között különösen a csehek és oroszok nagyon rossz néven vették és veszik, mert sajtójukban nem győzik a két népet a kölcsönös baráti kéznyújtásért tőlük telhetőleg szidalmazni. A csehek keserű szemrehányást tesznek a lengyeleknek, hogy a szlávok hagyományos és engesztelhetetlen ellenségeit, a magyarokat szívesen, sőt ovációkkal fogadták, az oroszok pedig — miként legelőkelőbb lapjaik utóbbi számaiban olvasható — mind a két nemzetet azzal gyanusítják, hogy Ausztria nagyhatalmi állását csak saját önző céljaikra törekszenek kiaknázni, hogy ők a Habsburg dynasztiának nem igaz hivei, s hogy a magyarok a lengyeleket akarják felhasználni befolyásuknak a birodalom osztrák felében való megerősítésére.

Főlöleges és izetlen dolog volna az orosz hirapok képtelen vádaskodásait minden ellen a mi magyar, itten czáfolgatni. E lapok mostani tamadásának a magyarok és lengyelek ellen inkább szymptomatikus jelentősége van, a mennyiben a csehekkal épen egyszerre és egy tenorból támadják epés kitakadásaikkal a magyart és vele az egyedüli szláv népet, mely a szabadság- és nyugati kulturának igaz, tántorithatalan hive.

A csehek nyelvöjtögetése azonban

sokkal súlyosabb beszámítás alá esik; először mert gyalázatoság már maga azon tény, hogy valamely nép — vagy hát annak ugynevezett vezérei — agyarkodik és vádaskodik másik két, vele egyazon birodalomban s egyazon fejedelem jogara alatt élő testvér nép ellen, mert a kulturális haladás, a békés munkálkodás sikereinek ünnepeén együtt örülnek és egymás iránt csak ugy és annyit éreznek, a mennyit nem épen a közös hagyományok és érdekek kapcsával egybefűzött testvér népeknek, de általában az emberiség minden tagjának egymás iránt éreznie kellene.

De nemcsak embertelenség a csehek részéről, hogy szemrehányást tesznek a lengyeleknek, a miért a magyarokat vendégeikül szívesen látták, és hogy ezzel a szlávtság ügyén árulást követtek el — nemcsak embertelenség a csehek részéről ezt tenniök, hanem bizonyos fokig imperinencia is, mert hát mit köszönhet a lengyel nemzet annak az irányzatnak, melyet az illető cseh politikusok szlávstagnak neveznek, mely azonban nem más, mint a moszkovitzmus? mit köszönhet a lengyel nemzet ennek egyebet, mint az ő nemzeti létének bukását, és jelenben is zsarnoki üldöztetését?

Példátlan a vakmerőség, hogy a moszkvai cseh zarándokok, a panruszszizmus cseh zsoldosai, szemrehányást mernek tenni a lengyeleknek, hogy velük együtt nem segítenek szabadságuk hőherjának, az oroszoknak szekere rudját tolni, hanem a helyett a hozzájuk közös sors

és közös törekvések által testvéries kapcsolattal fűzött szomszéd nemzetet a vendéglátás és a tisztességtudás törvényei szerint fogadják. Bezzeg másképp tettek a csehek a prágai kiállítás idejében az odasereglett vendégek egy részével! A leggyalázatosabb inzultusoknak voltak a cseh polgárság részéről kiteve, mik alól a nők és gyermekek sem képeztek kivételt.

Igy óhajtották volna a csehek is, hogy most a lebergi kiállítás alkalmával a magyar vendégek legalább is oly — csehül jártak volna, mint ő náluk a németek, és pedig csak azért, hogy a panszlav politikán — melynek a lengyel szabadság teljes megsemmisítése egyik sarkpontját képezi, csorba ne essék.

Figyelemre méltó jelenség, hogy az az embertelen barbarizmus és ezzel kapcsolatban az az arczatlan hazugság, mely a cseheknek a magyarok lebergi látogatása alkalmából adódott jelen föllépését jellemzi, tipikus jelenségnek mondható a panszlav propaganda zsoldjában harczoló különböző mozgalmak taktikájában. Ami a cseh irredentizmus részéről most a lengyelek ellen támasztott alnok és hazug vádaskodásokban csak rut és erkölcstelen vadság megnyilatkozik, ugyanaz a román irredentizmusnak a magyarság ellen folytatott harczában is csaknem szöszzerinti azonosságban kimutatható, ami különben nem is lehet másképp, mert hiszen mindkettő csak másodlagos eruptiv nyilvánulása ugyanazon egy infernalis erőnek, mely panszlavizmus név alatt is-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Paula.

— Eckstein novellája. —

Az „Aradi Közlöny“ számára fordította:

[2]

Sandro.

(Folytatás.)

— Ecco la grotta! — mondá a tengerész evezőt bevonva.

Csodálatosan megkapó hangulat ömlött el e perczen! Tompán, súlyos eséeükben a sziklafalak visszhangjától megsokszorozva bugtak a hullámok s mégis csaknem ünnepléses csend érzete uralgott . . .

Mint az álom, melyet annál mélyebbnek s nyugodtabbnak gondolunk, minél tisztábban s szabályosabban halljuk az alvó lélegzetvételét . . .

A világosság is oly igézö vala. Sem napvilág, sem nem homály: alulról mintegy zöldes sugar szűrődött föl, mialatt körül az aranyba játszó sziklák mintegy saját fényükben látszottak ragyogni.

Önkénytelenül némult el a ladikokban a szó és nevetgélés. Norbert is az utóbbi benyomások örvényéből csodaszépen felemelve érezte magát. Minden — a gyönyörű leányka, a büszke öreg, ama irigylésre méltó gavallér, ki a föld legszebb asszonyával szemben ülni a legkomolyabban feljogosítva érzte magát — ajkain a keserű sértés, minden a feledés mélyébe zuhant . . .

De csak egy pillanatra! hogy aztán annál élénkebben s tisztábban merüljön fel minden, mi az örömitas művész szívet saskörmökkel marcangoló . . . Norbert ajkába harapott s a ladik párkányán áthajolva a tenger mélyébe bámult.

Van-e botorabb ember nála a világon? Mit érdekli őt ez idegen hölgy, ki tiz perc óta foglalkoztatja képzeletét? Mit érdeklik őt egy embernek rossz tréfái, kit még névről sem ismer?

Kezeit bágyadtan a vízbe csüngeszté. Mint megannyi villogó gyöngyszem surrant az el ujjai között.

— Ilyen a boldogság! — suttogott magában — Ragyog, tajtékzik, de elérni nem lehet . . .

Egy negyedóra mult el így néma álmodozásban. Csak a leányka hangja csendült meg néha titkon, halkán a kagylószerű boltozatból, hol Beppo sajkája kikötött. Norbert mind mélyebben merült el egy édes félálomba, mialatt a hajós, távol minden költői érzelemtől, rövid agyagpipát kutatótt elő s a legnagyobb közönynyel füstölni kezdett.

Végre Beppo sajkája megfordult, hogy ismét a sikra evezzen. Az öreg ur most felállott a csolnakban s kinyújtózkodva, karjait mellé összehonva mintegy győző állt ülőhelye előtt — Raphael Galatheája modern s férfi alakban!

— Az ember szinte megmerevedik az örökös üléstől — mondá a kedves báróhoz, mire a báró lekötelezőleg mosolygott.

Azon irányban tartottak, hol Norbert bánatos lelki elmerültségben még egyre játszadozott a smaragd habokkal. Egyszerre Beppo sajkája oly kiméletlen módon ütődött az ifju művész ladikjához, hogy Norbert ijedve ugrott fel, mialatt az öreg ur büszke, méltóságos állásából előre bukott s bizonynyai átzuhan a párkányon, ha a báró szerencsésen meg nem gátolja. Így a pusztá ijedtségen kívül mi baja sem esett. Az élő sáncz azonban, mely őt az önkénytelen fürdéstől megmenté, korántsem szándékozott ily szárazon végezni: legalább egy dühös pillantást vetett az ellenséges hajós s a fiatal művészre, ki nem tartóztathatta magát, hogy a komikus jeleneten el ne mosolyodjék; ez pedig csak előjel volt az öreg urnak egy elég bosszus, keserű kifakadásra.

— Menydörgös adtát — kiált Roberthez fordulva — nem fordithatja ön ladikját jobban balra?

Hősünk nagy csodálkozó szemekkel bámult reá anélkül, hogy csak egy szóval is válaszolt volna. Az öreg ur nyilván azt hihette, hogy Róbert nem értette meg, mert valami borzasztó francz a nyelven ismétlé kérdését.

— O' est une . . . une infame — dadogá ellenfele nyugalmától szemmelláthatólag még jobban felindulva. — Je vous dis Monsieur. . . une autre fois . . .

— Ne fáradjon tovább — felelé Norbert udvariasan — német vagyok s nagyon jól látom, hogy dühe ellenem irányul; hogy mért, azon persze hiába töröm s fejem.

meretes, és melynek embertelenség és hazugság képezi lényegét.

Ezt a panszlavizmust nevezik a cseh organumok a *szlávság ügyének*, melyet szerintök a lengyelek elárultak, és ezen panszlavizmus ellen küzdő magyarságot nevezik a szlávság halálos és hagyományos ellenségének. Banalis hazugság. Szlávság ügye ép úgy nem létezik, mint latin-ság, vagy germán-ság ügye, és ugyan megköszönnek a dánok, svédok, hollandok, ha a német császár a fajrokonság czimén valamennyiök önállóságát megakarná semmisíteni ép úgy, mint a hogy tényleg a muszka czár ilyen ürügy alatt magát a szláv népek protektorává, tényleg azok elnyomójává föltolta.

A magyar tehát nem is lehet a nem létező „szláv-ság ügyé”-nek halálos ellensége. Sőt ellenkezőleg, a magyar nemzet őszinte barátja mindazon szláv népeknek, melyek állami önállóságra és sajátos művelődésre törekednek, de ellensége azoknak, melyek a muszka czár zsoldjába szegődven, pribék munkát végeznek saját testvéreik guzsba kötése körül.

BELFÖLD.

Ki lesz az államtitkár?

A kereskedelemügyi államtitkári állásra, mely Reiszig Edének a belügyminiszteriumba történt átlépése folytán megürült, — mint a „M. U.” értesül, — nem parlamenti férfi, hanem minden valószínűség szerint, az illető miniszterium egyik miniszteri tanácsosa fog kinevezetni.

A magyar-lengyel barátság.

— Orosz lapnyilatkozatok. —

A magyar minisztereknek Lembergben tett látogatása s a magyar vendégeknek Lembergben történt fogadtatása és a lengyelekkel való barátkozása az orosz sajtó figyelmét erősen felkeltette s több orosz lap foglalkozik ez ügygyel.

A „Moskowskija Wjedomosti” bécsi levelezőjétől vett tudósításban foglalkozván a magyar-lengyel barátsággal, a többek közt ezeket írja:

A Habsburgok dinasztíája iránt való hódolat s Nagy-Lengyelország helyreállítása, ál-

dozatkészség Ausztria erősítése irányában s a Kossuth-kultusz s azonkívül még az osztrák-magyar érdekek szolidaritása: mennyi hazugság van ebben! Hiszen egyetlenegy áldozatra sem lehet utalni, a melyet a magyarok, vagy a lengyelek Ausztria dicsőségének hoztak volna! Ausztria sem a magyarokra, sem a lengyelekre nézve nem képezett ideált, hanem csakis eszköznek tekintették saját szeparatikus céljaik elérésére.

A magyarokat s lengyeleket azonkívül még egy igen erős kapocs fűzi s ez nem egyéb, mint a szlávok s különösen Oroszország iránt táplált gyűlölet.

A pétervári „Grazsdanin” a magyar miniszterek lebergi utjával foglalkozván, a többek között ezeket írja:

A magyar lengyel barátság napirenden van . . . De mi nem hisszük, hogy a két fraternizáló nemzet őszintén szolgálja a Habsburg-monarchia nagyhatalmi állásának érdekeit. Egy hatalmas monarchia csak azért szükséges nekik, hogy önző céljaikat elérhessék s csak addig fogják támogatni, a míg az érdekében fog feküdni. Maga az időpont, a mikor megkötötték a magyar-lengyel szövetség, világosan szól e mellett. A magyarok tudvalevőleg gyűlölik Kálnokyt, a közös külügyminisztert, a miért ez — szerintük — áskálódott a magyar kormány egyházpolitikája ellen s egyáltalán mindig segítségére siet a királynak, ha a magyarok megrohanják ultra-sovinisztikus követeléseikkel. Szóval, Kálnoky mindig ellensúlyozni szokta a magyarok sovinisztikus áramlatát s ez az oka annak, hogy a magyarok gyűlöletükkel elhalmozták. A sovinizmus tudvalevőleg közös betegsége a magyaroknak, csak hogy némelyek nyíltan kijelentik, hogy független, önálló Magyarországot óhajtanak, a többiek pedig ez óhajukat szépen takargatják. Azon fáradoznak tehát, hogy Kálnokyt lehetetlenné tegyék s máris kijelentették, hogy a delegációk alkalmával nehézségeket fognak okozni neki. Még azzal is fenyegetőznek, hogy nem fogják megszavazni Kálnoky külügyi költségvetését. Ime tehát, hogy szolgálják a magyarok a monarchia érdekeit s valószínű, hogy a király ez alkalommal is kénytelen engedni a sovinisztikus magyarok kívánásainak s megválik Kálnokytól. Biztosra vehető, hogy a magyarok Kálnoky helyére egy oly embert fognak odaszólitani, a kire befolyást gyakorolhatnak, s ily módon lassankint megváltoztatják Ausztria politikáját is. Szonkivül céljaik elérésére felfogják használni még a szövetségeseiket: a lengyeleket s az osztrák delegáció lengyel tagjai révén befolyást óhajtanak gyakorolni még Ausztria ügyeire is . . .

KÜLFÖLD.

A szerb válság.

A „Videlo” a haladópart nevében a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Habár mi nem vettünk aktív részt a január 9-iki fordulatban, sőt ellenkezőleg abban a véleményben voltunk, hogy a radikálisok tovább is meg fognak türetni a kormányon, míg önmaguk teljesen lejáratták magukat, mégis elismerjük, hogy az új állapot jobb a korábbinál s készeknek nyilatkozunk ép úgy egy Simics-, mint egy Nikolajevics-kabinetet töltni. Ez ma is a mi állásunk. Hogy meddig ragaszkodunk ehhez, az a kormány magatartásától függ.

Milán király tegnapi születésnapját teljes elvonultságban ünnepelte egy vadászkiránduláson, melyet Sándor királylyal és csekély kísérettel a hegyek közt tett. — Már ez is eléggé megozafolja azokat a híreszteléseket, melyek e napra kalandos politikai fordulatokat jósoltak.

A párisi szerb követ a leghatározottabban megozafolja a párisi lapoknak Sándor szerb király lemondásáról szóló híret, a mit abszurditásnak mond.

Olasz miniszter a szociális kérdésről.

A szabadelvű monarchista egyesület tegnap este Barazzuoli kereskedelmi miniszter tiszteletére háromszáz terítékű lakomát adott, a melyen Moccenni miniszter és a hatóságok képviselői is részt vettek. Barazzuoli miniszter nagy tetszéssel fogadott beszédet mondott, a melyben főképp a szociális kérdéssel foglalkozott és bejelentette, hogy a kormány erre vonatkozólag új törvényjavaslatokat fog a parlament elé terjeszteni. Kijelentette még a miniszter, hogy legközelebb Szicziába megy és főképp a kénbányászat kérdését fogja ott tanulmányozni,

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órákor 766.8 milliméter, délután 2 órákor 764.3 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 20.0. délután 2 órákor C° + 31.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor DK. 4. délután 2 órákor DN. 4. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 25. —

Száraz. — Meleg. — Zivatarok.

— Uram! — kiáltá az öreg, tűzvörössé válva, — ön sérteget. Az előbb csaknem a vízbe dob s aztán hiába törí a fejét . . .

— Igen — mondá a báró — viselkedését nagyon is különösnek találjuk.

Norbert békés természet volt. A használt hang ugyan cseppet sem tetszett neki; ösztönszerűleg azt is érzé, hogy a báró az egész dolgot csak azért firtatta, hogy az ifjú hölgynek határozott fellépésével imponáljon. A vállát vont s jelt adott a tengerésznek: evezzen a szabadba. Fürgén s nesztelen surrant a sarka a sziklák hosszában. Norbert még láthatta, mint lebegett egy önelégült mosoly a báró ajka körül, mialatt a leányka csaknem szánakozó pillantást vetett. Most megbánta engedékenységet; de már késő volt. A sarka mind gyorsabban szelte a habokat s csakhamar elérte a marinellai kikötőt. Beppo ladikja jókora távolban követte.

Gondolatokba merülve tért Norbert a sziklasziget gerinczén a fogadóba. Magával s élményeivel nagyon elégedetlen volt. A fogadóba érve a tornácra ment, honnan remek kilátás nyílt a Vezuva s a sorrenti földnyelvre. Szőlővenyigéktől s olajágaktól árnyékolva a vasasztalhoz ült s fejét tenyerébe hajtva, merengő szemekkel követé a fehérés füstgomolyt, mely a tűzhányó felett lebegett. Mind vörösebben csillogtak Salto meredek sziklái; mind aranyosabban ragyogtak Meta s Vico házikói. . . Nápoly s Camaldoli fensik-

jai már emerültek a kék párába, mely fátyolként lebegett az öböl felett; — lenn mélyen a fogadó sziklaalapzatán tajtékzott a hullám. Érdekelte-e őt most mind e nagyszerűség? az ég tudja, lehangozt kedélyét felvidítani nem tudák. Tekintete, melylyel a tűzhányó ormára bámult, még inkább mind setétebbé és eszméletnélkülibbé vált.

Tompultságából végre a szolgák rázták fel, kik a tornácson mindenféle asztalneműekkel megjelentek s elmerültségének utolsó cseppje is eltűnt, midőn egy hatalmas hang zugott olasz nyelven a pinczerek felé, mely dörgésében vetekedett azzal a francziával ott a föld barlangnál.

— Ide az asztalt! Ide tegyék!

Norbert csaknem felugrott. De még jókor feleszmélt.

Szó nélkül hagyta az öreg urat maga mellett elhaladni. Az is úgy tett, mintha nem látná a művészt s egy samosi király méltóságával, ki bárhová tekint, csak őt uralta földet láthat, a korláthoz lépett s helyeslőleg bólintott, mintha csak azt mondaná: Jól van Uram Istenem, ezt nagyon szépre alkotád! Aztán Ördög Róbertből valami dalt kezdett trillázni, hogy mindjárt a zenével bizonyítsa be, hogy bizony az arany csak ábrándkép.

Amellett oly kényelmesen játszadozott nehéz, arany óraláncjával, azt folyton rövid, vaskos hüvelykujja köré csavarva, mintha ez állítást demonstratio ad oculos-sal akarná megozafolni.

Norbert ennek dacára sem találta az öreg urat unsympathicusnak. Az egész komédia

megett mintha a jóindulat s derékség egy szikrája rejtőzött volna, a mi hősünket még a zöld bariangnál történt illetlen összezördülés-sel is kibékíté. Nem kevés része volt e véleményben azon körülménynek sem, hogy a bácsinak oly leirhavan bájos unokahuga volt. . . De annál nagyobb haraggal gondolt Norbert a báróra. Alig fogamzott meg agyában a néma vágy: a báró ural, egy csendes erdő távoli zugában egyszer úgy négy szemközti találkozni, jó vastag szíju korbácsosál a kezében, midőn a lupus in fabula a fogadó küszöbén már megjelent és pedig — mint azt Norbert kínos szívfájdalommal constatálta — a legelénkebb társalgásban a gyönyörű leánykával, kit bizalmasan karján vezetett.

A művész most is megörzé hidegvérét; nyugodt maradt még akkor is, midőn a belépők magaviseletén láthatta, hogy azok őt észrevették, még pedig oly módon, mely cseppet sem volt hízogó rá nézve. Csak a belsőjében zugott az ellentétes érzelmek bösz viharja. Régen tudta, hogy hölgyekkel szemben kevés szerencséje van, de egykedvűségben azt hívé, hogy e csekély balsorsért vigasztalást talál majd a művészet keblén. S most ép az, mit eddig oly szívesen mellőzött, képezte összes vágyainak legfőbb célját, az egyedüli óhajt, mi ember előtt csak lebegett.

Hogy ez angyali teremtettség tessenek, hogy csak részvétét felköltse, hacsak egy rövid órára is, mily szívesen áldozott volna éveket életéből, mily örömet áldozta volna fel művészetét is! . . . Igen, művészetét is! Hiszen mi,

Vége a csóknak!

— Szerelmesek figyelmébe. —

Ki találta fel a csókot? Ádám apánk-e. Éva anyánk-e, nem tudjuk, de akármelyiknek jött az a bölcs gondolata, mindenesetre hálára kötelezte az utókort.

Allítólag Éva mamánk számára fiatal korában rásszállott egy méhcske és kedves férje, Paradi csom y Ádám ur mohó vágygyal nyalta le a mézet.

Az igaz, hogy öregségére torkig lett a csipp-czupp és hervadó bitvestársát hetven éves korában már fanyar ábrázattal nyalogatta; sőt, mint a löcsei kalendáriumban van megírva, midőn az öreg ur eltékozolta a Tigris és Eufrates közötti uradalmat, válopert indított a Nagyságos asszony ellen s végkép lemondott a turbékolásról.

De azért a csók nem ment ki a divatból.

Abrahám pusztította Sárát és Sára százszor visszadta, amit kapott.

Jóbot Jóbné; Sámson Delila csókolgatta és Lóthné ténsasszony sósízű száját szenvedélyesen nyalogatta a kancsi Lóth.

A régi görögök reggel, délben, este, éhgyomorra és jóllakva üzték ezt a nemes sportot.

Socrates rogyásig osztozott a cvikipuszit Xantippének; Xerxes baráti csókot nyomott a haldokló Leonidas térdekalácsára s a görögöket dicséretreméltó módon utánosták a rómaiak.

Tarquinius Superbos minden büszkessége dacára nem átalotta halálra csókolni a saját szakácsnáját, a bűbajos Melittát. A Grachus fiuk is nyalták falták a mamájuk kacsóit és Ciceró, midőn a szenátusba ment, mindig vakszemen csókolta kedves nejét; a kegyetlen Néro pedig olyan csókot nyomott Popéja kisasszony piczi piros ajkára, hogy rögtön bedőltek annak két metsző foga; szóval a csók divat volt az avas ó-világban és divat ma is.

Most azonban jön a hír, hogy Uj-Jerseyben egy csomó szép leány összeállt és egyület alapított. Az egyület létalapja egy oly fogadalom, mely ha elszaporodik, egy pár év alatt Uj-Jerseyben föl fogja böszíteni a férfiakat. Az egyület tagjai kötelezik ugyanis magukat, hogy sem nem a d n a k, sem nem fogadnak el csókot, mivel a csók nem szép és egészségtelen!

Na tisztelem én az uj-jersey amazonokat, de még jobban tisztelem az uj-jersey huszártiszteket, ha ez az egyület egy hónap alatt fel nem oszlik.

De vigasztalódjunk; még minálunk nem jött be ez a bolond divat és itt a szerelmes leányok az epedő legények csücsöri szájára czuppanós csókot osztogatnak ma is; sőt megeskik, hogy némely menyecske nem elégszik meg azzal, hogy a férjét pusztigatja, hanem az édes csemegéből a házi-barátoknak is juttat néha egy keveset.

Arnyas ligetben, susogó fák lombjai alatt felhangzik a szerelem volapüknyelve: a csók,

kell annak az eszmény megteremtésén fáradoznia, ki a szépség, a báj ez élő megtestesülését bírja? Minden pillantás, mely bájos arczában tükröződött, egy művészalkotás volt, jelenlétének minden pillanata a szemlélt lelkében a szépség eszményének legmagasabb, legtokéletebb lérezeit ébreszté. S ha kérdye is azt rejte magában, mit vonásai ígértek, úgy szive a szerelemnek, tisztaság s igaznak véghetelensége volt. . . . Igen, a művészetet is feláldozta volna bírásáért, pedig művészete drágább volt neki életénél! . . .

— Hát nem kellemes itt künn! — mondá a nagybácsi a belépőhöz — nem; ez az olaszország! Ez a pompás levegő!

E szavaknál úgy nézett körül, mintha magát tekintené e nagyszerűségek tulajdonképeni szerzőjének.

— Oh pompás Ottó bácsikám, hogy e gondolatra jöttél. Örökké csak birtokunkon ülni s azokkal az unalmas Bentheim és Stabenow-beliekkel érintkezni, továbbra már borzasztó volt . . .

— Úgy Paula? — kérdé a bácsi kissé megütődve — Azt hittem, birtokom elég változatoságot nyújt neked? Avagy nem lovalgathatsz, csolnakázhatol, még vadászhatol is ha kedved tartja? És aztán a könyvtáram! Kérem azt nem mellőzni! Negyvenöt kötet remekmű!

— Hiszen nem úgy gondoltam! — mondá a leányka engesztelődve. A szelid kifejezés mely arczán lebegett, újabb bájt kölcsönzött neki. Norbert el volt ragadtatva.

(Folytatása következik.)

melynek hangjaitól a bugó galambok rebbenve repülnek a levegőbe és szállnak messze, messze, Uj-Jerseybe, hol a száraz, kiaszott ajku missek és ladyk így kiáltanak a szerelem turbékoló madaraira: hess te, hess te, a csók nem egészséges.

CZUPP.

HIREK.

Augusztus 25. Szombat. Róm. kath. naptár: Lajos. — Protestáns naptár: Lajos. — Görög-keleti naptár (augusztus 13): Maxim. — A nap kél 4 óra 57 perczkor, — nyugszik 6 óra 34 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—5-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Személyi hír. Nagy György kir. tanácsos, tomesvári állami jószágigazgató tegnap reggel Aradra érkezett.

— Az aradi vízművek. Az aradi nagy vízművek építését már megkezdték a vállalkozók. A csatornázási munkálatokat a Magyar- és Perényi-utczákban kezdték meg. A vízvezetékhez szükséges próbakutak furásához ma fognak hozzá a Szél-utca sarkán. Ugyancsak itt lesznek felállítva a gépházak. A jövő hét munkaprogramjába fel van véve a gépház és légsűrítő felépítése.

— Az igazoló választmány tegnap délután ülést tartott, melyen összeállította Arad város legtöbb adót fizető polgárainak névsorát. A teljes névsort holnapi számunkban fogjuk közölni.

— Néma Kossuth-est. Lajos-estéjét ünnepték tegnap este szerte városunknak sok gondtalan családi körében. Csak egy Lajosnak nevéünneperre nem hangzott tegnap dicsőítő pohárköszöntő, csak egy Lajosnak tiszteletére nem gyűlt az este össze városunk hazafias polgársága, a legnagyobb Lajosnak: Kossuth-nak. A szokásos Kossuth-est ez évben elmaradt. De a néma honfibu elküldte tegnap is sohajait nem Turin felé már, de oda a kerepesi temető virághimes sirjára. Nem sirt tegnap a dal, az „... azt izente...“ meg a „... valahány csepp...“ — csak a szemekből hullt a könny, midőn egy-egy vig társaságban megszakadt a jókedv... s buzgó imába folyt össze az ajkak sohaja: „... annyi áldás szálljon rája...“ Senki sem mondta kire; hiszen minden szív tudta azt ugy is.

— Uj alügyész a törvényszéknél. A király Korn Lajos nagyvárad kir. törvényszéki jegyzőt az aradi kir. ügyészséghez alügyészsé nevezte ki.

— Dalárdisták szerenádja. Az aradi „Kölcsey dalkör“ tegnap este folytatta az előző napon megkezdett szerenádját. Ezuttal az aradi kereskedelmi testület érdemudis elnökét, Szontagh Gyulát tisztelték meg aki közbenjárásával szintén hátható módon hozzájárult, ahhoz, hogy a dalkör az akadémia egyik termé helyi végül használhassa. A dalkör este nyolcz órakor indult el Schonthal Gyula karnagy vezetése alatt, lámpionokkal a Szontagh-féle kert felé, hol három szépen összetanult dalt adott elő a háziur tiszteletére, ki az összes dalárdistákat meghívta asztalához. A dalkör nevében Bujasándor alelnök intézett magvas és szívőből fakadó beszédet Szontagh Gyulához, a dalkör lelkes támogatójához, ki meghatva mondott köszönetet a nem várt kitüntetésért. — A kedves háziasszonyt Cziráky Márton köszöntötte fel lendületes tőszóban. Beszéltek még: Hollóssy István, Hrabovszky Lajos és számosan. Közben a dalkör adott elő csinos énekdarabokat, melyek a jelen voltak osztatlan tetszését érdemelték ki. A dalkör visszajövet Sarlot Domo-kost, Arad város főkapitányát tisztelte meg szerenáddal.

— Az egyforintos államjegyek forgalma. Augusztus 20-án az egyforintosok forgalma a

közös pénzügyminiszterium kimutatása szerint 44 millió forintot tett ki. — Julius végén 54 millió forintra rugott, így tehát a kevesebbet már 10 millió forint. Itt azonban azon egy forintos jegyek, melyek az állampénztárba már befolytak, de a közös pénzügyminiszterium által még meg nem semmisítették, az összforintok részeit gyanánt számíttatnak. Az egyforintos jegyek megsemmisítése a közös pénzügyminiszteriumban többféle körülményhez van kötve, melyek azután az akcióz gyorítását is akadályozzák. A befolyt egyforintosok két hivatalnok által kétszer lesznek megszámlálva, szortirozva, azután a számok szerint az államkölcsön könyveiben darabonként törölve, végül pedig egy bizottság elégeti azokat. Az egész művelethez több napi idő szükséges, miután a közös pénzügyminiszteriumnak nem valami nagy a hivatalnoki személyzete.

— Albirói kinevezés. Ő Felsőge Heller Mór dr. aradi kir. törvényszéki jegyzőt a borosjenői járásbirósághoz albiróvá nevezte ki.

— Változások a csanádi klerusban. Farkas Szilárd eddig káplán Földeákon, hasonló minőségben Magyar-Pécskára, Hoffmann József magyar-pécskai káplán pedig Farkas helyére, Földeákra helyeztetett át.

— Uj vasutvonal. Az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársasága — mint már jeleztük — tervbe vette, hogy Gurahoncztól folytatólagosan Nagyhalma gyig kiépített vasuti hálózatát. A terv a folyó hó 22-én megejtett vasuti bejárás szerint immár ténnyé lett. A Gurahoncz-nagyhalmágyi vasutvonal bejárásán részt vettek: Vértessy miniszteri titkár, Novák miniszteri főmérnök és az Aradról kiküldött bizottság tagjai: Vásárhelyi Béla, Dálnoki Nagy Lajos főjegyző, Bohus István, Szatnmáry János és Vass Gusztáv; ehhez a bizottsághoz csatlakoztak még Paradeyser Lajos és Páris Gábor főszolgabírák. A kiküldött mérnökök a bejárás után mindjárt folytathatták a félbeszakított traszizozási munkákat Nagyhalma gytól Brádig. Az eddigi tervezés szerint az uj vasutvonal a jövő évben fogteljesen kiépülni.

— Metianu püspök templomszentelésén. A temesvár-majorkülvárosi gör. kel. román templom — mint már többször említettük — e hó 27-én d. e. 9 órakor szentelt be Metianu János aradi gör. kel. püspök, fényes egyházi segédlettel. A hitközség elnöksége tegnap küldte szét a meghívókat az ünneplésre és a déli 1 órakor a Novotny-féle vendéglőben tartandó diszlakomára. — A meghívót Mihajlovics Szilárd elnök és Anka Péter esperes-plébános írta alá.

— Dalárdisták Lembergben. Eleltrevaló eszmét pendített meg Aradnak egyik legéltrevalóbb énekegyesülete, a „Kölcsey dalkör.“ Meg akarják látogatni a lebergi országos kiállítást, utközben pedig Eperjesen hangversenyt szándékoznak adni. A mozgalom élén Bujasándor és ifj. Lócs Rezső alelnökök állanak, akiknek agilitása elég biztosíték a siker érdekében. — A kirándulókhoz csatlakozik Arad közéletének számos kimagasló alakja, s így a kiállítást megtekintő aradiak száma bizonynyal meg fogja haladni a félszázatot.

— Adomány az árvaháznak. A Vörös Sándor elhunyt honvédőrnagy koporsójára szánt koszoru helyett egy ismeretlen tíz forintot adományozott az aradi árvaház alapja javára.

— Lázár Béla meggyógyult. Olvasóink még emlékezni fognak arra a szerencsétlenségre, amely az aradi versenyekből jól ismert Lázár Béla huszárfőhadnagyot, a hadsereg egyik legjobb lovasát, a tavalyi tavaszi versenyek alatt, az urlovasok versenyében, Alagon érte. A kitűnő lovas lesett lováról s agya meg-rázkódott. A szerencsétlenül járt urlovast a Schwarz-r-féle intézetbe szállították, aho

gyógyíthatatlannak tartották baját s a mult teleu egy izben már a halála hírének is közölték az ujságok. A kitünő lovas, mint értesülünk, teljesen kiépült bajából és tegnap már el is hagyta a gyógyintézetet. Bajának semmi nyoma sem maradt rajta, orvosi tanácsra azonban hosszú ideig nem fog nyeregbe ülni. Lázár Béla főhadnagy meggyógyulása bizonyára nagy örömet fog okozni különösen sportkörökben.

— Aradon elfogott mérgekeverő. Pár héttel ezelőtt említettük, hogy Szatmáron a mult havi nagy vásár alkalmával két falusi embert két ismeretlen egyén valami mérgees itallal megölt s aztán kirabolták őket. Most arról értesülünk, hogy az egyik mérgekeverőt Aradon elfogták s a vizsgálóbíró intézkedésére Szatmárra fogják szállítani.

— Vendégjárás a mártirokhoz. Csak a minap említettük, hogy a váci fogházban ülő oláh agitátorok látogatására napról-napra érkeznek oda „lelkes” románok, sőt még egykét fáta sem sajnálja a fáradságot elzarándokolni a fogház ablakához. A „Tribuna” most azt írja, hogy a memorandum-pörben elítélt agitátorok folyton több és több látogatót fogadnak. E hó 20-án Oprea István és Ferencz vezetése alatt egész deputáció tisztelgett a szegedi állományfogházban hűsülő memorandumistáknál. Csak aztán ott ne ragadjon közülök is valamelyik!

— Új honpolgár. Kohon Alfréd borossébesi lakos az aradi alispáni hivatal útján magyar honpolgári jogot kérelmezett a belügyminiszteriumtól.

— Halálos végű pálinkázás. Együtt pálinkáztak Argyelán Vazul, Gergár Tódor és Dobrej Pál kocsubai parasztok a revetisi kocsmában. Mikor megitták a négy és félliter pálinkát és fizetésre került a sor, Argyelán Vazul kijelentette, hogy ő nem fizet. Gergár Tódor nem szólt reá semmit, csak kifizette az egész pálinka árát. A kocsmajátónál Dobrej Pál elvált tőlük, ők ketten pedig mentek együtt. Mikor kiértek a mezőre, Gergár Tódor egy utközben szerzett karóval verni kezdte Argyelán Vazult, még pedig olyan hevesen, hogy az holtan terült végig a fűvön az ütések alatt. A gyilkos ellen már megtették a bűnvádi feljelentést.

— Adomány Kossuth emlékére. Az első aradi Kossuth-asztaltársaság a megdicsőült Kossuth Lajos névnapjának évfordulója alkalmából az 1848–49-iki honvédek aradi egyletének tizetöt forintot volt szives adományozni. Midőn az adományt nyugtatjuk, a segélyre szorultak nevében azt megköszönjük. Lukácsy Miklós elnök. Zöldy Jenő pénztárnok.

— Dowe agyonlőve? Mint a „Münchener N. N.”-nek jelentik Mannheimból, a golyó-álló pánczél föltalálóját, Dowe Henrik szabómestert, e hó 20-ikán este, a Schumann-cirkusz előadásán egy próbálövés alkalmával pánczélján keresztül agyonlőtték. A hír közelebbi megerősítése még hiányzik.

— A kolera. A legutóbbi 24 óra alatt Bukovina 10 községében 8 ember betegedett meg kolerában, 8 meghalt és 9 meggyógyult. Krakó városban és Galiczia 69 községében ezen idő alatt 149 betegedés és 75 haláleset fordult elő, mialatt 73 kolerabeteget meggyógyult. Augusztus 7-étől augusztus 19-ikéig bezárólag a járványfertőzött galicziai községekben 2759 egyén betegedett meg kolerában és 1413-an meghaltak.

— Halál a templom mellett. A csanád-apácai bucsura processzióval mentek el Csabáról. Öz v. Koroda Mária is a bucsusokkal tartott s a többiek között a mindenszentek litániáját énekelve iparkodott az embertömeggel együtt a templomba. A bejáratnál a torony legfelső emeletének redőnye leesett az asszony fejére, és azt rettentően összeroncolt. Fejét úgy kellett összevarogatni. Ez azonban nem használ, mert a szerencsétlen kiszenvedett a városi kórházban. Kondorosról

hasonló szerencsétlenség hírének veszszük. Ott most renoválják Schiefner nagyváradi kanonok áldozatkészségéből az ottani kath. templomot. Egy növendék-leány Konecsni Mari is ott dolgozott az építkezéseknél, mi közben a toronyról egy léglá zuhant le, mely leütötte a leányt úgy, hogy az most élet-halál között lebeg.

— Botrány egy temetésen. Kinos és szégyenletes botrány foglalkoztatja ismét Hódmező-Vásárhely közönségét, melynek szomorú hőse egy református pap, Karancsi Dániel, akit már egy izben fölöttes hatósága hivatalvesztésre ítélt erkölcstelen és botrányos magaviselete miatt, de a kinek azután mégis megbocsátottak. A napokban Karancsi Dánielnek temetésre kellett volna délután 2 órakor mennie, de ő a helyett egy kocsmában mulatott, a hová a gyászolók utána mentek s felültették a kocsmá elött váró kocsira. A derék lelkiatya azonban oly ittas volt, hogy befordult a saroglyába, honnan csak nehezen tudták kihuzni. Végre 4 órára elérkezett a halottasházhoz és Tóth Julianna, férjezett Szél Sándorné ravatala fölött elkezdett beszélni, összehadart mindent, s egyszer csak fejét elejtve, elnémult. A megbontrákozott és feldühödött gyászoló közönség szitkok között távozott az utcára és nyomban feljelentést tett a pap ellen. Karancsi Dániel volt már perelve gyilkossági kísérlet miatt, elmarasztalta sajtóvétségben az esküdtszék és a mult év tavaszán templomból kijövet a hívek meg akarták kövezni.

— Halál egy sörös pohár miatt. N.-Kanizsán Pollák Samu kocsmahelyisége véres esemény színhelye volt e hó 20-án, Török János és Mandl István kocsisok erősen hozzáálltak aznap délután, a Pollákék szomszédságában készített sör fogyasztásához s midőn már alaposan felöntöttek, sörös poharukat is magukkal vitték. A kocsmáros Fekete József szolgáját küldte a pohárért utánuk. Mandl István legott durván megtámadta és mellbe lökte Feketét, Török János pedig oly erővel szurt késsel a hasába, hogy Fekete annak következtében másnap a kórházban meghalt. A két duhaj a n.-kanizsai törvényszék börtönében várja büntetését.

— Adomány. Az Első Kossuth asztaltársaság a polgári jótékony egyletnek 20 frt. az az Husz forintot adományozott, mely admányért hálás köszönetet mond az elnökség.

— Megakadályozott szökés. Pozsonyba tegnap érkezett meg Bécsből egy elkelő külső ur, ki egy mulatóhelyen pompás jókedvben mulatott L. kiasasszonnyal. A bécsi vendégnek annyira tetszett a leány, hogy azt az ajánlatot tette neki, hogy megszökteti. A leány beleegyezett és azonnal összeszedte sátorfáját és kiadta az ablaknál váró urnak. A rendőr ezt észrevette és lopást gondolva, elfogta a szerelmeseket. A városházán azonban kiderült a dolog és a bécsi ur kijózanodván, lemondott a hölgy megszöktetéséről.

— Gyilkos feleség. Szudrián krassószörényi községben Muresián Tódor parasztgazdának sok baja volt 24 esztendő fiatal és szép feleségével. A kikapós menyecske több izben maga hagyta el a férjét, mire ez, türelmét veszve, egészen kitette a házából. A napokban megint összekerültek, a menyecske hízogó szóval ismét belopta magát a szerelmes gazda szívébe s úgy látszott, békén megvannak egymással, mig tegnap reggel az asszony azzal állított be a község házára, hogy férjét halva találta az ágyában. A csendőrség gyanusnak találta az esetet s csakugyan konstalták, hogy Muresiánt az ágy nemével fojtották meg álmában. Hosszu vallatás után a menyecske megvallotta, hogy ő gyilkolta meg az urát, mert szert akart tenni a vagyonára.

— Egy képviselő mint rekruta. Egy francia lap Mirman képviselő katonai szolgálatba való bevonulásáról a következő mulatságos jelenetet írja legutóbbi számában.

(Sajntér: a kaszárnya udvara. — A csapatok gyakorlatot tartanak. — Az ezredes az udvar háttérében a tisztekkel beszélgetve sétál. — Az őrmester jó egy ujoncot vezetve.)

— Pégot káplár!

— Őrmester ur!
— Itt van egy bundás, önre bizom. Vegye gondjaiba és tanítsa meg a fegyverfogásokra. Aztán jól jegyezze meg — tette hozzá halkán, — ez Mirman, a képviselő.

A káplár visszaszól, hogy elég, s azzal Mirmanhoz fordul.

— Na, kezdjük. Tegye azt, a mit én. Vállra! (Mutatja a mozdulatot.) Na, csinálja!

— Nem értettem meg eléggé.

— Erre tanították a parlamentben. Pedig hát ez nagyon könnyű és meg gyakorlat közben tiltva van a beszéd.

— Szót kérek!

— Én meg rendre utasítom önt! Rajta, kezdjük újra! Vállra! (Mirman ur megpróbálja a gyakorlatot.) Na ez ugyan ügyetlenül ment. Ha ön a képviselőházban is ilyen, akkor ugyan sajnálom az elnököt. Hát még ilyen egyszerű gyakorlatot sem tud utánam csinálni? Nézzen ide! Vállra! (Ismét i a gyakorlatot.)

— Szót kérek személyes ügyben. — szól M. ur.

— És én két napi elzárást szabok önre.

— Protestálok.

— Ezért négy nap jár.

(Az ezredes, a ki pár percz óta mögöttük állt, megszólítja a káplárt.)

— Hogy hívják ezt az embert?

— Mirmannak, ezredes ur.

— Mirman? . . . Ah, ez a képviselő? Sapeurnek illenek, a milyen nagy szakálla van. És ön még feleselni mer fölebbvalójával. Nyolcz napi „egyet” kap.

(Hátrattett kezekkel sétál tovább, a káplár pedig Mirmanhoz fordulva, szól:)

— Lám! Most aztán egyszerre gyönyörű haladást tett. Ezentul tudni fogja legalább, mi az a fegyelem, a mit régi professzor létére sem ösmert.

— Honnan tudja ön, hogy én az egyetemen tanítottam?

— Hát nem ismer rám? Hisz a pedellusa voltam!

— Tolvaj gyerek-leány. Kiszi ndia Mária bogyesti 14 éves leányzó nagyon megéhezhetett, mert tolvaj uton akarta éhségét csillapítani. Ugyanis Sándor Tódor kamrájából több mint hat forintot meghaladó élelmiszert lopott ki, melyet Taur Györgyré padlásán rejtett el. A kis bűnöst már letartóztatták.

— Fölkérés folytán kijelentjük, hogy lapunk tegnapi számban és a végtárgyalások sorrendjében lévő Hacker Markus, ki ellen okirathamisítás miatt van a végtárgyalás kitűzve, nem csermői, hanem battonyai lakos.

— Kereszteket lopott. Vale Mária bonceadi leány istentéelő leány volt és mégis kereszteteket lopott. Ugy lehet, hogy rábeszéltek, mert saját akarától alig tett volna ilyet. Kiment a mezőre és ellopta Argyelán Vazul négy és fél kereszt buzáját. A leányt eltozták a csendőrök.

— Elveszett egy kettős fedélű ezüst remontoire óra a Györök és Kovaszincz közötti országuton. A becsületes megtaláló Joó Béla rondőrfogalmazónál a tárgy átadása mellett illő jutalomban részesül.

— Pályázatok. Gazdasági segédi állásra szeptember 15-éig; irnoki állásra a baáni járásbírósnál 4 hét alatt; pénzügyöri szemlési állásra a kolozsvári pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt; jegyzői állásra az aradi törvényszéknél 2 hét alatt; irodavezetői állásra a szegárdi pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt.

HYMEN.

Ungar Lajos volt medvesi, jelenleg bács megyei nagybirtokos tegnap vezette oltár elé Budapesten volt nejét, Weisz Flóra asszonyt, Weisz Hermann temesvári háztulajdonos leányát, Weisz Julian, a „Budapester Tagblatt” szerkesztőjének hugát. A fiatal pár tisztelői kívánják, hogy második házasságuk boldogabb legyen az elsőnél.

GYÁSZROVAT.

† Özv. Stein Joachimné. Öszinte részvétellel vesszük a gyászhirot, hogy Steinn Joachimné szül. Wolfner Karolina urnó hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult matronában Stein Zsigmond, a „Lengyel és Stein” cég beltagja szeretett édesanyját gyászolja. A gyászjelentés így hangzik: Wolf Sándorné szül. Stein Paulina, Goldschmidt Deszóné, született Stein Róza, Stein Zsiga mint gyermekek, Wolf Sándor, schmidt Dezső dr. vejei, Stein Zsigáné szül. Buchsbaum Giza menyé úgy számos unokái, dédunokái és rokonai nevében fájdalomtelt

szívvel jelentik forrón szeretett anyjuk, anyosuk, nagyanyjuk és rokonuk Stein Joahimné s zül. Wolfner Karolin urnének hosszabb szenvedés után, élete 65-ik évében f. é. augusztus hó 24-én reggel 6 órakor történt gyászos elhunytát! A boldogult hült tetemei f. é. augusztus hó 26-án d. e. 10 órakor fognak a halottas házból (Fábián utca 11. sz.) a helybeli izr. sirkertbe örök nyugalomra kísértetni. Béke hamvaira! Al-dás emlékére! Arad, 1894. augusztus hó 23-án. Koszoruk mellőzése kéretik!

TANÜGY.

(—) Lévainé — Várossy Gizella 8 oszt. nevelőintézetében a beiratások szept. 1-én kezdődnek és naponként d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig folynak az intézet helyiségében, Atzél Péter u. 1. sz. a. Tandij bennlakó növendékért 30, zongoraoktatással 35 frt havonként, bejárásért havi 5 frt. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál Várossy Malvina igazgató (Fábián u. 6 a. sz. em.)

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

Csiky Gergely színműiről díjal.

Csiky Gergely összesen 26 színdarabot írt a nemzeti színház számára: 4 tragédiát, 3 drámát, 9 színművet, 9 vígjátékot, 1 bohózatot s azonkívül 1 drámai költeményt. Első darabja, mely 100 aranyat nyert az Akadémián, volt A jóslat vígjáték 5 felvonásban, először játszották a nemzeti színházban 1875. október 11-én, előadták a mai napig 22-szer. Többi darabját a következő sorrendben adták elő: János, trag. 5 felv. 1877. október 15. (4-szer); Magus, trag. 1 felv. 1878. január 11. (3-szor); Az ellenállhatatlan, vígjáték 3 felv. 1878. október 11. (5-szor); A proletárok, színmű 4 felvonásban 1880. január 23. (47-szer); Mukányi vígjáték 4 felvonásban 1880. október 22. (36-szor); Cziprianyomoruság, színmű 4 felv. 1881. október 28. (43-szor); Kaviar, bohózat 3 felv. 1892. március 24. (5-szor); Anna, színmű 1 felv. 1882. április 28. (3-szor); A Stomfai család, színmű 3 felv. 1882. október 10. (24-szer); Bozóti Márta, színmű 4 felv. 1883. február 23. (22-szer); Czeczil házassága, színmű 3 felv. 1883. november 23. (8-szor); Buborékok vígjáték 3 felv. 1884. április 18. (29-szer); Nóra, dráma 4 felv. 1884. október 22. (6-szor) Sötét pont, dráma 3 felv. 1885. nov. 20. (16-szor); Spartacus, trag. 5 felv. 1886. apr. 9. (8-or); Petneház, színmű 3 felv. 1886. szept. 1. (9-szer); Jó Fülöp vígj. 3 felv. 1887. január 7. (17-szer); A komédiás, vígj. 1 felv. 1887. február 25. (7-szer); A vadrózsá, színmű 3 felv. 1887. augusztus 26. (3-szor); A vasember trag. 3 felv. 1888. január 14. (16-szor); Divatkép, vígjáték 3 felv. 1888. október 26. (3-szor) Örök törvény, színmű 3 felv. 1890. február 27. (17-szer); A nagyra tettet, vígj. 3 felv. 1890. november 22. (7-szer); A nagy mama, vígj. 3 felv. 1891. március 6. (29-szer) Csiky utolsó színdarabját két héttel halála után adták elő. Ez A zatyafiak dráma 3 felv. 1891. november 27. (11-szer).

Legtermékenyebb évek: 1882. és 1887. Ez években 3—3 színművet mutatott be a nemzeti színház közönségének. Legnagyobb sikert ért el: A proletárok. E művének 47-szeri előadása után a bérelthányad nélküli bruttó jövedelem volt: 32,814 frt 23 kr. Az írói díj: 4525 frt 38 kr. A cziprianyomoruság (43-szor) bruttója: 23,232 frt 42 kr., tantieme: 4277 frt 78 kr. Mukányi (36) 23,122 frt 5 kr., tantieme: 3041 frt 73 kr. A nagymama (29) 24,683 frt 5 kr., tantieme: 8972 forint 88 krajczár. A Stomfai család (24) 10,596 frt 65 kr., tantieme 2454 frt 61 kr. A jóslat (22) 8239 frt 69 kr., tantieme: 1300 frt 55 kr. Bozóti Márta (22) 11,673 frt 1 kr., tantieme 2391 frt 20 kr. Jó Fülöp (17) 7070 frt 80 kr., tantieme: 1863 frt 89 kr. Örök törvény (17) 8124 frt 85 kr., tantieme: 1953 frt 16 kr. Sötét pont (16) 8639 frt 35 kr., tantieme: 1782 frt 67 kr. A vasember (16) 6903 frt 85 kr., tantieme: 1572 frt 13 kr. Az atyafiak (11) 5722 frt 95 kr., tantieme: 1710 frt.

Csiky összes darabjait előadták a nemzeti színházban 400-szor, tehát majdnem két színházi év estét töltötték be. A 400 előadásnak bruttó-jövedelme volt ugyancsak a

bérelthányad nélkül 223,895 frt 18 kr. A összes írói díj: 45,745 frt 73 kr.

Tudvalevőleg irt még Csiky színdarabokon kívül népszínművet is. A tunikás leányok-at és egy operettet: A királyfogás-t, melyhez Konti irt zenét. Egyik darabját, A nagymamát előadták Bécsben is, és ennek jövedelme nincs a fenti összegben. Számos művet fordított görögből, angolból és francziából.

Ha a fenti összeghez a vidéki szintársulatok jutalékát és egyéb írói jövedelmeit hozzá vesszük, úgy 60,000 forintra tehető Csiky összes írói honoráriuma, a mi elég csinos összeg ugyan, de ha meggondoljuk, hogy Dummas, Sardou vagy Ohnet egy színdarabjának is van ennyi jövedelme, akkor bizony nem foghatjuk rá a magyar színműírókra, hogy oly nagyon busás jövedelmük volna.

* Vidéki hírlapirodalom. Szegeden szeptember hó 15-én „Alföldi Lapok” czim alatt új társadalmi és szépirodalmi hetilap indul meg, melynek felelős szerkesztője dr. Fényes Samu, társszerkesztője pedig Hevesi Jenő lesz. Az új lap előfizetési ára egész évre 5 frt és megrendelhető Fürtös testvér kezéig kiadónál.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Sikkasztás Glogovácson.

Frank János glogováci római kath. plébános személyes vezetése alatt f. év február hó 19-én egy 12 tagú küldöttség belügyminiszter uró nagyméltóságához ellenem panasszal járult és az alkalommal Frank János plébános és még 243 aláírással elátott fegyelmi feljelentést nyújtott be, melyben a gyámpénztár rendetlen, hanyag és felületes kezeléseért úgy 14,000 frt sikkasztással vádol — és azzal meg nem elégedvén — egyidejűleg Budapestről az „Alföld” 42 számába a következő táviratot menesztette Aradra:

Glogováci küldöttség Hieronyminél. Budapest február 21. Glogovác község 12 tagú küldöttsége Hieroniminél ma tisztelgett, kérve a községben előfordult 14,000 frtos sikkasztás ügyben a szigorú vizsgálat megindítását. Hieronymi mosolyogva mondta, hogy úgy is megtette volna, kár volt feltáradni.

Továbbá a napi hírekben:

Nagy sikkasztás Glogovácson. Glogovác községében nagy sikkasztás történt, 14,000 frt tűnt el. A Glogováciak küldöttséget menesztettek Hieronymihez, hogy vizsgálatot rendeljen el a sikkasztási ügyben.

Ezen feljelentés következtében a glogováci gyámpénztárban folyamatba tett és 6 napon át tartott alapos tételenkénti vizsgálat után hivatalosan megállapították, hogy a glogováci gyámpénztárban sikkasztás nem történt és egy krajczár hiány sincsen; továbbá konstatazták, hogy 27 évi jegyzősködésem ideje alatt kölcsön adott 100,000 frtot meghaladó összegből soha egy krajczár sem iratott le mint behajthatlan tartozás, és ezen összegből még fenálló tartozásokból egy krajczár sem vált behajthatatlanná — s így sikkasztás, visszaélés; de sőt mulasztás sem fordult elő.

Hogy ezen tényekkel szemben való országos meghurcoltatásom és rágalmaztatásom megtorlása végett a vizsgálat alapján belügyminiszter uró méltóságától nyerendő felelősség után benyújtandó bünyügyi feljelentésre az illetékes birságtól elégtételt nyerek-e? nem tudom; de mivel az ily feljelentések — rendszerint huzamosabb ideig tartanak, addig is saját reputációm és a nagy közönség irányában táplált nagybecsülésem arra kényszerít, hogy e méltán nagyfeltűnést keltett szenzációs, irányzatos és rossz indulattal országos hírűvé tett, papitalár alatt tekintélyre és megbízhatóságra igényt tartó híresztelés nem egyéb, mint legocsekélyebb alappal sem bíró aljas rágalom.

Glogovác, 1894. aug. 24.

ORODY NÁNDOR,
glogováci községi jegyző és
gyámpénztári ellenőr.

* Az e rovatban kiadott közérdekű közlemények általában közöltetnek és a felelősség a beküldőt illeti.
Szerk.

TÁVIRATOK.

Tűz Mohácson.

Mohács, augusztus 24. (Saj. tud. táv.) Tegnap délelőtt a város egyik legnépesebb utcájában tűz ütött ki, mely a tűzoltóság és a lakosság önfeláldozó fáradozása következtében localisálatott. A nagy szárazságban attól kellett tartani, hogy az egész utczasor leég. A kár így is tetemes.

Hogy kell bánni az oláhokkal?

H.-M.-Vásárhely, augusztus 24. (Saj. tud. táv.) Szemben ázzal a sok kudarczczal, amit az idegen nemzetiségi tanítók számára létesített magyar nyelvi tanfolyamok felmutatnak, városunkban ez a tanfolyam a legszebb eredménnyel végződött. A mi tanítóink nemcsak kitűnően vizsgáztak, kivétel nélkül, de az egész tanfolyam alatt a legbüszkébben tanultak, a lakosság iránt szívélyesek, hálásak, jó indulatúak voltak, szóval *ugy viselkedtek, mint jó magyarok* s amikor elbucsúztak, ez a bucsu a legmelegebb, legbarátságosabb volt, úgy hogy a tanítók szószólóját a bucsulakomán a polgármester szép magyar beszédjeért a társaság viharos eljenzése közben megcsókolta. Az egész nagy méltánylást érdemlő siker titka az, hogy H.-M.-Vásárhely lakossága és hatósága kezdettől fogva a legszívélyesebb, legbarátságosabb magatartást tanúsította a tanítók iránt. Mindenben úgy bántak velük, mint vendégekkel s ha a jelek nem csalnak, ez a bánásmód bizonyult eddigelé a leghasznosabbnak. E tanítók közül sokan jövő évre önként visszajönnek Vásárhelyre, hogy tökéletesen megtanuljanak magyarul.

Tűz:

Abauj-Szántó, augusztus 24. (Saj. tud. táv.) Tegnap az *izraelita iskola* és a temetkezési egyesület épülete leégett, még pedig gyújtogatás következtében. Szerencsére az esőzés megakadályozta, hogy a tűzvész nagyobb kiterjedést vegyen.

Kazánrobbanás.

Bécs, augusztus 24. (Saj. tud. táv.) A helybeli gyufagyárban a mai nap folyamán kazánrobbanás történt. — Sokan megsebesültek. Halott nincs.

Megtagadott szentesítés.

Zágráb, auguszt. 24. (Saj. tudósítónk távirata.) A tartománygyűlés által elfogadott tisztviselők fizetésemelésére vonatkozó törvényjavaslat szentesítése meg lett tagadva, mert a horvát kormány azota oly módosításokat foganatosított, melyeket felsőbb helyen nem találtak elfogadhatónak.

A királyi család tagjai csoport-képe.

Ischl, augusztus 24. (Saj. tud. táv.) A király levétette magát 3 unokájával, *Mária Valléria* főhercegnő gyermekeivel, a polyás főherceget öleiben tartva.

1897-iki közegészségügyi kongresszus.

Berlin, augusztus 24. (Saj. tud. táv.) A városi tanács elhatározta, hogy szeptemberben Bupapesten ülésező közegészségügyi kongresszust nem fogja 1897-re Berlinbe meghívni, mert a kongresszusnak itten leendő megtartását több okból célszerűtlennek tartja.

Az oláh parasztek helyzete.

Bukarest, augusztus 23. (Saj. tud. táv.) Az itteni „Septimana” a magyarországi oláhokról cikkezvén, megjegyzi, hogy előbb Oláhország parasztságát kellene a rabszolgaság alól felszabadítani.

A szedáni emlékűnnep megszüntetése.

Páris, augusztus 24. (Saj. tud. táv.) Állítólag a német császár a Francia- és Németország közt fennálló békét szem előtt tartván, a szedáni emlékűnnep megszüntetését tervezi.

Anarkisták elfogatása.

Ravenne, augusztus 24. (Saj. tud. táv.) A rendőrség a katonaság támogatásával rendkívül sok anarkista fegyvert, löszert és iratot foglalt le. Ugy szintén sok anarkistát elfogott.

Megölt japán követ.

London, augusztus 24. (Saj. tud. táv.) Soulban a koreai katonák a japán követet megölték.

Rendreutasított főpapok.

Róma, augusztus 24. (Saját tud. távirata.) A pápa megbízásából szigorú körlevél ment a püspökökhöz, mely megtiltja a politikai színezetű felolvasásszerű prédikációk tartását, melyek az egyház hivatásával ellenkeznek.

A czár ellen tervezett merénylet.

Pétervár, augusztus 24. (Saj. tud. táv.) A czár elmaradását a szmolenszki hadgyakorlatokról s uti tervének megváltoztatásával Dabába utazását nem a czár betegségének, hanem a Szmolenszkben fölfedezett rendkívüli kiterjedésű merénylet-terveknek tulajdonítják.

Orosz hadihajó a Marmara-tengeren.

Pétervár, augusztus 24. (Saj. tud. táv.) Az orosz külügyminiszter azon kérést intézte a portához, engedné meg, hogy egy orosz hadihajóval kiküldött expedíció a Marmara-tenger fenekén geológiai tanulmányokat tegyen. A porta ezt megengedte, de kikötötte, hogy egy török tengerésztiszt is vegyen részt az expedícióban.

KÖZGAZDASÁG.

Védekezés a hesseni légy ellen.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

Makó, augusztus 24.

A csanád megyei gazdasági egyesület két nagybizottságot küldött ki annak tanulmányozására, miként lehet a vetéseket pusztító hesseni légy ellen legsikeresebben védekezni. E bizottságok tagjait a legkittünőbb gazdászok és nagybirtokosokból választották. A két bizottság tanulmányának eredménye az alább egész terjedelmében közölt röpirat, melyet Kristóffy József főtitkár 10,000 példányban kinyomatott s holnap a lakosok és földművelők közt szét fog osztatni.

A röpirat — melynek más vidéken is nagy hasznát vehetik — így hangzik.

Saját kárán tanul a magyar.

Az idén a magyar gazdák egy igen jelentékeny része ismét saját kárán szerzett ismereteket, megtanulta nevezetesen azt, hogy a hesseni légy, amelyre eddig ügyet se vetett, a buzatermést nagy mértékben megtudja apasztani.

Hogy a kár elmúltával a tanulás teledékenységre ne menjen, arra szolgál e kis füzet.

A hesseni légy apró kis legyecské. A kifejlett légy maga nem kártékony. A légy egy évben rendszerint kétszer szaporít; egyszer tavasszal, áprilisban, másodszer őszszel augusztus-szeptember hónapokban. Az álcának a táplálékát a kalászos növények képezik, és pedig első sorban a buza, azután a rozs és árpa. A nőstény petéit a gabona leveleire rakja. A petéből kibuvó apró álcza lecsuszik a gabona tövéhez és ott a fiatal tojásból táplálkozik. Az általa okozott kárt rendszerint csak tavasszal, midőn a gabona szárba indul, vesszük észre, mert a hesseni légytől megtámadott gabona levél kalászt nevel, minthogy minden hajtás melyen ilyen légy-álcza van, elpusztul. Sok esetben pusztításai már ősszel megállapíthatók.

Ebből megtudjuk, hogy a hesseni légynek egy őszi és egy tavaszi rajzása van, és hogy a kárt a légynek álczája okozza.

Aratáskor a légy bábja a tarlóban van.

Ezt a tarlóban levő bábót kell elpusztítani, hogy a károsodásnak elejét vegyük. Erre pedig a következő módok kényelmesebbek:

1. A beteg, vagyis a hesseni légytől megtámadott tarlóknak augusztus végéig legkésőbb szeptember 5-ig való felszántása.
2. Csalvetések létesítése.
3. A vetés idejének októberig való elhalasztása.

A beteg tarlóknak augusztus végéig, legkésőbb szeptember 5-ig való felszántása által azt érjük el, hogy a lábok a talajban mélyre kerülnek és így elpusztulnak. Ez okból a szántásnak mélyen kell történnie, s amidőn a beteg tarlók már felszántattak, fokozatosan felszántandók a többi tarlók is. Ott, hol nem szánthatjuk fel az összes tarlót ősszel, rendszerint még azokat szántjuk fel, amelyekbe tavaszi kalászos gabona kerül.

A csalvetés abból áll, hogy aratás után az egyes táblákon egy keskeny pártát 5—10 lépés szélest felszántunk és ezt buza vagy árpával bevetjük. A gabona e helyen korán kikel s a hesseni légy, mert zöld vetés egyebütt nincs, nagy mennyiségben keresi fel. Ezen vetést aztán október vége felé alászántjuk, miáltal a benne levő álczák elpusztulnak.

A vetés idejének októberig való elhalasztása, vagyis a kései vetés a harmadik védekezési módot képezi. Amint ugyanis a legyek kibujnak, igyekeznek petéiket lerakni. Minél későbbi a vetés annál több idő telik el a legyek kibuvása és a vetés kikelte között, s így annál nagyobb a valószínűség, hogy a legyek legnagyobb része, a kelés előtt elpusztul.

Hogy tehát a hesseni légy pusztításait megelőzzük, a tarlókat kell még a tél beállta előtt felszántanunk, csalvetéseket létesítenünk, s a vetés idejét későre elhalasztanunk.

Aki ezt megteszi, az a maga és a szomszédja kárát is elhárítja, s ezért igyekezzenek a földműves gazdák szomszédaikat ezen védekezésre buzdítani és szorítani.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, augusztus 24.

(S. ss) A buza árának további jelentékenyebb csökkenése már csak napok kérdése; maimaink szükségletük legnagyobb részét beszerezték és ugy szintén kereskedőinknek is elég nagy raktárjuk van a spekulációhoz, s így csakis egy külföldi nagy hausse segíthet még némileg.

A kínálat a mai piacon is órási volt, vevőt csak kevés számban lehetett látni, és csak az elsőrendű minőség tudta árát fenn tartani.

Az árpa ára folyton emelkedik úgy a tengeri.

Más gabnaneműek jelentéktelen hozattal változatlan áron keltek.

Eladatott, a mai és tegnapi piacon.
B u z a 4000 métermázsa 5 frt 40 krtól 6 frtig.

R o z s 250 métermázsa 4 frt 70 krtól 4 frt 80 krig.

A r p a 400 métermázsa 5 frt 60 krtól 5 frt 70 krig.

T e n g e r i 5 frt 30 krtól 5 frt 50 krig.

Z a b 5 frt 30 krtól 5 frt 60 krig.

— Kisjenőn és vidéken — írja levelezőnk — a tengeri néhányzor jól megázván, felüdült és a későbbi, még el nem száradt veté-

sek némi javulást mutatnak. Nagyrészt azonban az eső már elkésve érkezett. — Az apró szemű tengerit itt-ott már török. A répa szintén megélenkült; a felső levelek nem oly fonnyadtak, mint a mult hóban voltak, az alsók azonban egészen el vannak már száradva. A természetes és mesterséges kaszálók eléggé szépen felfrissültek.

— A floxera pusztítása. A floxera újabb pusztításáról vettünk hírt. Hunyadmegyének a marosillyei járáshoz tartozó T a t a r e s d község határában óriási területen lépett fel a floxera, miert is az összes szőlőterületeket zár alá tették.

Szeszület.

— Augusztus 24. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyoban avors szesz 54.—, kicsinyben 54.50 hordó nélkül per 100 liter % beaertv 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 24. d. u. 5 óra.

F a j	Mennyiség	100 kg. ár	
		frttól	frtig
Buza bászai uj		6.55	6.80
Buza tiszavidéki		6.50	6.75
Buza pestvidéki		6.50	6.75
Buza fejezmegyei		6.50	6.75
Buza bászai			
Rozs uj, I-ső rendű	5.03	5.10	
Rozs uj, II-od rendű	5.03	5.05	
Árpa takarmány	5.50	5.90	
Árpa égetni való	6.20	7.00	
Árpa sörtőzdei	7.30	8.40	
Zab	5.80	6.10	
Tengeri bászai			
Tengeri másnemű	5.75	5.80	
Káposzta-repoze bászai	8.85	9.55	
Köles			
Buza szept.-okt.		6.55	6.57
Buza márcz.-ápr.		6.98	7.00
Buza máj.-jun.			
Rozs szept.-okt.		5.14	5.16
Tengeri jul.-aug.			
Tengeri aug.-szept.	5.72	5.73	
Tengeri októberre			
Zab márcz.-ápr.		6.07	6.09
Zab szept.-okt.		5.75	5.77
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.		9.80	9.56

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Az aradi iparos ifjak önképző és betegsegélyző egyesületét figyelmeztetjük, hogy közleményét idejekorán küldje be hozzánk s ne akkor, midőn már egyik vagy másik lapban megjelent, mert ez esetben kénytelenek leszünk úgy bánni azokkal, mint a most beküldötttel: t. i. — papirkosárba vele!

I. D. (Makó) Köszönjük. A kért ügyben sziveskedjék megírni, mikorra kell s mi azonnal és készséggel utnak indítjuk.

Sz. P. (Körmöcbánya) Szives üdvözlötünket s azon rövid válaszukat küldjük, hogy b. óhaj-tása szerint fogunk eljárni mindkét dologban.

„Hungária” (Budapest) Tessék a kiadó-hivatalhoz fordulni.

VIZJELZÉS.

1894. évi augusztus hó 24-én reggel 7 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet C°	Időjárás	Vizállás	
			— cztimétr.	— cztimétr.
Branyoska	+ 14°	derült	— 54	—
Arad	+ 17°	derült	— 126	—
Makó	+ 19°	derült	— 26	—
Szeged	+ 18°	derült	— 45	—
Gyoma	—	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.

A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.

Arad, 1894. augusztus 24.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Augusztus 24. —

Fehér Kereszt szálloda: Blaha Ferenc birtokos, Borosjenő.

Vasuti szálloda: Schloos Sára. Uj-Verbász. Liebbald Béni lapszerkesztő, Dombóvár. Herz Bernát tanító, Kisjenő. Herez Bernátné, Kisjenő. Szita István földbirtokos, Orosháza. Erdős Mihály községi jegyző, Becskerek.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Zágráb.

Magy. kir. államvasutak.

11545. kh.

2-3.

22378/1894.

653. 1-3.

97594. szám.

1-3

Pályázat.

A kir. szab. pécs-barcsi vasut Pécs állomásán f. é. szeptember hó 15-ével megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat nyitattik.

A bérlet 3 (három) évre köttetik és pedig 1894. szeptember hó 16-ától 1897. szeptember hó 15-éig terjedő időre.

Ezen bérlettel jár a vendéglős részére egy 2 szoba és háló fűkéből álló lakás, egy konyha, két éléskamra, egy pince és egy jégverem.

A bérletre vonatkozó és okmányokkal, valamint 150 frt bánatpénz vagy erre alkalmas értékpapír letételéről szóló pénztári elismervénnyel felszerelt zárt ajánlatok a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségéhez nyújtandók be legkésőbb f. évi augusztus hó 31-én déli 12 óráig.

Később beérkező vagy bánatpénz letétele nélküli ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni.

A bánatpénz a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál vagy személyesen vagy posta útján, de mindenesetre az ajánlattól elkülönítve helyezendő letétbe.

A zárt ajánlat szembetűnő módon a következő felirattal látandó el: „Ajánlat a pécsi pályaudvari vendéglő bérletére.”

Bérbeadó üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül tekintet nélkül a felajánlott bérre, tetszés szerint szabadon választhasson; a bérlet többi feltételeiről a zágrábi üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztálya nyújt kívánatra felvilágosítást.

Zágráb, 1894. június 25.

Az üzletvezetőség.

Magy. kir. államvasutak.

86315/94. szám.

1-3.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak egyes vonalainak részére 1895. évi január hó 1-től számítandó egy, illetőleg három évre szükséges 1/72 tételű vízhatlan mész és 1/73 tételű portlandi ragacs mész szállítására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Egy évben szükséges mintegy 11500 q vízhatlan mész és mintegy 3400 q portlandi ragacsmész. Ezen adatok csak tájékozással szolgálnak, szállító tehát köteles az általános anyagszállítási feltételek 13. § b) pontja értelmében, az ezen anyagokból felmerülő tényleges szükségletet szállítani, mely szükséglet korlátlanul több vagy kevesebb lehet, mint ezuttal ki van írva.

A szállításra névbe mérvadók és kötelezők a m. kir. államvasutaknál 129381/91. sz. alatt érvényben lévő általános anyagszállítási feltételek, valamint a bemutatandó és elfogadott minták minőségét előtűntető próba eredmények.

A feltételek a m. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályánál és valamennyi üzletvezetőségénél, a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők, vagy darabonként 25 kr lefizetése mellett az igazgatóság nyomtatványtárából meg is szerezhetők.

Az ajánlt anyagokból 10-10 k. jól csomagolt lepecsételt és ajánlattevő cég jelzésével ellátott minta bemutatandó.

Az ilyenként 50 kros blyeggel ellátott lepecsételt ajánlatok legkésőbb f. évi augusztus hó 31-én déli 12 óráig az említett anyag és leltár beszerzési szakosztályban átadandók, vagy posta útján oda küldendők. Az ajánlatok külsőmen világosan rávezetendő: „Ajánlat 86315/94. számhoz.”

Az ajánlt anyagok értékének 5%-a bánatpénzkepen készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban, legkésőbb 1894. évi augusztus hó 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak főpénztáránál letendő.

A letéti jegy nem csatolandó az ajánlathoz. A vízhatlan mész és portlandi ragacsmész szállítására vonatkozó egyéb részletes módok ezen igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályánál, valamennyi üzletvezetőségénél, valamint valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtudhatók. Feltételeztetik tehát minden ajánlattevőről, hogy ezen részletes módokat jól ismeri és kötelezőknek elfogadja.

Budapest, 1894. évi július hóban.

Az igazgatóság.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak pályafentartási (A III) szakosztályának „Hidvizsga ó” (A III, b) ügyosztályában 10 mérnöki állás betöltendő.

Az ezen állásokra pályázni óhajtok felhivatnak, hogy az alábbi feltételek szerint kellek felszerelt folyamodványait a m. kir. államvasutak igazgatóságának pályafentartási (A III) szakosztályánál (Budapest VI. ker. Andrássy-ut 75. sz. II. emelet 15. ajtó) legkésőbb f. évi aug. hó 31-ig nyujtsák be.

Csak oly pályázók számithatnak alkalmazásra, kik:

1. Magyar honpolgárok és a magyar nyelvet tökéletesen birják;

2. 35 évnél nem idősebb, ép és egészséges testalkatuk, s ezt pályaeorvosi bizonyítvánnyal is igazolják;

3. oly okleveles mérnökök, kik a hidszámításokban kellő elméleti előképzettséggel és a hidszerkesztésben kellő gyakorlattal bírnak és ezt bizonyítványokkal igazolni képesek.

A betöltendő állásokkal a hidszerkesztésnél és szerelésnél töltött gyakorlati időhöz mérten 800-1400 frt évi fizetés, 200-400 frt évi lakbér, megfelelő működési pótlek és kiküldetésük ideje alatt 3-4 frt napidíj élvezete van egybekötve.

Budapest, 1894. augusztus 11.

Az igazgatóság.

Központi járás főszolgabírájától.

4234/1894.

758. 1-2.

Pályázat.

Csanádvármegye Apátfalva és M.-Csanád községekből, ugy Beka pusztából álló körzetben üresedésbe jött községi körátlatorvosi állásra, mely folyó évi szeptember 18-án délelőtt 10 órakor a székhelyen, Apátfalván tartandó választás alkalmával fog betöltetni.

Javadalmazás: évenként 400 frt fizetés és 100 frt lakbér, vagy lakás természetben, továbbá 60, 30 és 20 krajczár látogatási díj.

Pályázók kérvényeiket nálam a választásig adhatják be az 1888. évi VII. t. cz. 117. és 118. §-ában meghatározott képesítés igazolása mellett.

Makón, 1894. évi augusztus 21-én.

Főszolgabíró helyett

Szojka Kálmán

szolgabíró.

Iskola-könyvek bekötése

csinos kiállításban és olcsó árban eszközöltetik

az „Aradi nyomdareészvénytársaság”

könyvkötészetében

Arad-csanádi palota, fő-ut 51. sz.

„Aradi Nyomdareészvénytársaság” könyvnyomdája.

Hirdetmény.

A cs. és kir. 33. gyalogsorezred parancsnokságának 937. sz. a. kelt átirata szerint folyó évi augusztus hó 27-én a cs. ai nagy erdőben harcászati céllovászat fog tartatni.

Ezen körülményt azzal hozom a nagy közönség tudomására, hogy a kérdéses napon a nagy erdőbe való meneteltől büntetés terhe alatt tartózkodjanak.

Arad, 1894. augusztus 23.

Sarlot Domokos
főkapitány.

11351 sz. 1894.

2-3

Felhívás.

Arról győződtem meg, hogy a város területén sok oly ház és telek van, hol az utca és számot jelző táblácskák vagy egészen hiányznak vagy a felismerhetlenségig bemeszelve vannak, s oly félre eső helyen helyezték el, hogy azok csak hosszabb keresés után vehetők észre.

Ezeknél fogva felhívom a ház és telek tulajdonosokat, hogy az utca és számot jelző táblácskákat folyó évi szeptember hó 15-ig fel-tűnő helyre a bejáráthoz közel elég magasan helyezték el, s folyton tisztán tartsák mivel ellenesetben intézkedni fogok, hogy azok költségükre hivatalból helyezettessenek el.

Arad, 1894. augusztus hó 23.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

1868. év óta bevált szer.

BERGER-féle gyógy-

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában Magyar sikerrel alkalmaztatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kósz s álódó kútegek, ugyasintén orr-rezesség, ótvár, fagydag, láb-feszadás, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a fa-kátrányt 40 %-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrány-szappan megrendelése s az ismerti védjegyre való figyelmes tetés kériatik. Idült bőrbetegségeknek sikerrel alkalmaztatik a kátrány-szappan helyett s

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan. Amely esetben ezek jobbnak találhatók, csak a Berger-féle kátrány-kénszappan kérésű; mintán a külföldi utazatok hatástanoknak bizonyulnak. A gyengébb kátrány-szappan az

arabór tisztáltsággal

előállítására, a gyermekeknek valamennyi betegségük ellen fel-tulmányosan bőrtisztító mőrszódó s fűrdőszappan mindennapi használatul szolgál s

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

25% glicerín tartalommal és finom illattal.

Ára minden fajtak használati utasítással együtt 35 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők: Benzoe-szappan a bőr simítására, berax-szappan pattanások ellen, carbol-szappan a bőr simítására himlőhelyeknél és mint fertőtlenítő szappan, lóchthyl-szappan rheuma és arcvörösség ellen, szepiő-szappan igen hathatós, Tannin-szappan lábizadás s hátkihullás ellen; fog-szappan a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a röpiratokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, mintán számtalan hatástan utazatok vannak. Gyár és főraktár: G. Holl & Comp. Troppau. Kéremjellel küldetve a nemzetközi gyógyszerkiállítás: Bécsben 1888.

Kapható Aradon:

Rozsnyay Matyás, Kiss István, Ring Lajos és Demkó Géza urak gyógyszerárában, különben pedig a magyarországi legtöbb gyógyszerárakban

338 6-8